

ВПЛИВ МАЙБУТНІХ ВИБОРІВ У США НА ПОДАЛЬШУ ДОПОМОГУ УКРАЇНІ: ПРОГНОЗНІ ОЦІНКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ДВОПАРТІЙНОЇ ПІДТРИМКИ

Автори:

Олександр Краєв, директор програми «Північна Америка» (Рада зовнішньої політики «Українська Призма»)

Євген Костогрив, молодший аналітик програми «Північна Америка» (Рада зовнішньої політики «Українська Призма»)

I. Резюме

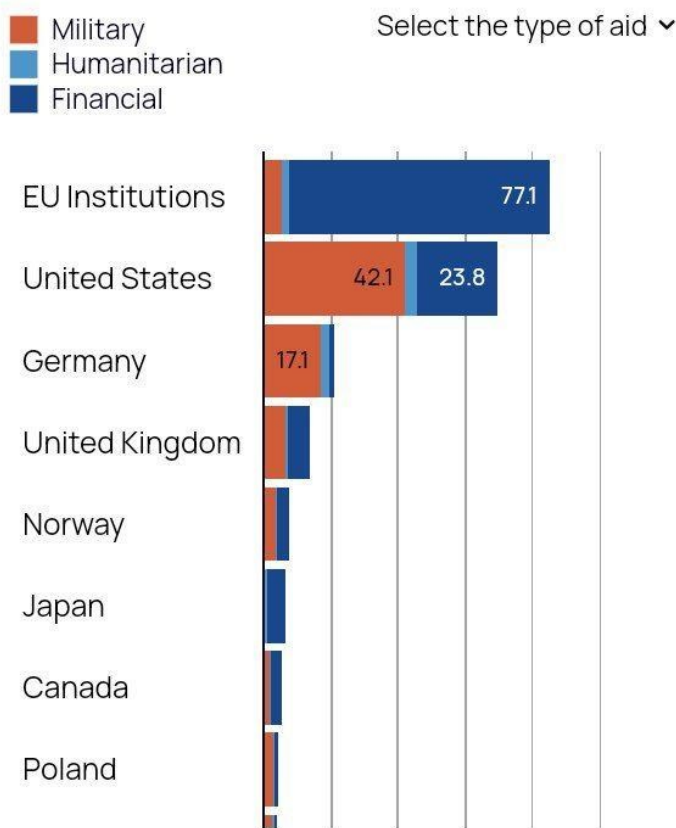
Від початку повномасштабного вторгнення США надали Україні 33% від усієї підтримки, що вона отримала. Це засвідчило високу зацікавленість Штатів у зміцненні українських спроможностей у протистоянні РФ. Є сенс виділити три види американської підтримки: мілітарну, фінансову та гуманітарну. Також прослідковуються три основні тенденції у наданні мілітарного компоненту: поступове ускладнення систем, флагманська роль США для інших держав та публічна дискусія, що іноді передує рішенням. Основними ризиками для підтримки є: партійна розділеність у Конгресі, можливі перемовини з РФ, спад підтримки громадськості та виникнення нових міжнародних конфліктів, що відволікають увагу від російсько-української війни. Також великим ризиком є можливість приходу до влади в США Дональда Трампа, чий рейтинг нині (42%) незначно перевищує рейтинг Байдена (39%).

II. Оцінка ситуації

A. Аналіз попередньої підтримки США

Огляд підтримки

Сполучені Штати Америки надали Україні допомоги на понад 75 мільярдів доларів США, не враховуючи "пов'язану з Україною допомогу" – допомогу, що надавалася союзникам для компенсації їх витрат на допомогу Україні. Допомога Сполучених Штатів поділяється на три типи: військова (згідно останнього прес-релізу Мініборони США – 44.8 мільярди доларів, дані на 20.11.2023), економічна (26.4 мільярди доларів, дані на 21.09.2023), гуманітарна (3.9 мільярди доларів, дані на 21.09.2023).

Source: Trebesch et al. (2023) "The Ukraine Support Tracker" Kiel Wf

Загальний відсоток [допомоги](#) США серед усієї допомоги, що отримує Україна, становить 33%, більше надає лише Європейський Союз – 38% .

Військова допомога [надається](#) в рамках трьох програм – PDA (President Drawdown Authority), USAI (Ukraine Security Assistance Initiative), FMF (Foreign Military Financing). PDA передбачає вилучення із запасів армії США та передачу Україні наявного обладнання, USAI – замовлення виробництва та/або відновлення обладнання та військової техніки, FMF – грантове фінансування на закупівлю озброєння та мілітарних послуг.

Аналіз підтримки

За структурою витрат очевидно, що США надають найбільший пріоритет військовій допомозі, яка складає 60% від усієї, що надається Штатами. Згідно звітів Міністерства оборони США, Україна отримала близько 100 тисяч протитанкових комплексів, 198 155-мм гаубиць, 38 РСЗВ HIMARS, 186 БМП Bradley, 2 тисячі броньованих машин Humvee різних модифікацій, 12 систем ППО NASAMS, 1 батарею ЗРК Patriot, гелікоптери, авіаційні ракети тощо, повний перелік за [посиланням](#). Існує принаймні три тренди, що стосуються військової підтримки.

По-перше, Сполучені Штати поступово, але стабільно додають до пакетів допомоги системи вищої складності. Так, у лютому-березні 2022 Україна переважно отримувала ручні протитанкові системи, у травні – артилерію калібру 155 мм, влітку 2022 – РСЗВ, з 2023 – БМП та танки. Цей тренд ілюструє “вікно Овертона” щодо зміни думки про прийнятність/неприйнятність передачі тих чи інших озброєнь Україні серед топ-посадовців США. При цьому у тренду є “стеля” – з великою ймовірністю, це літаки та балістичні ракети малої дальності (також відомі як тактичні ракетні комплекси). Після отримання таких видів озброєнь як F-16 та ATACMS навряд Україна зможе розраховувати на ще більше ускладнення систем, що надаватимуться в майбутньому. За цих умов логічно буде домагатися кількісного, а не якісного збільшення постачання озброєнь.

По-друге, Сполучені Штати визначають політику щодо пакетів безпекової допомоги не лише для себе, але й для своїх союзників. Наприклад, на початку 2023 Німеччина відмовлялася надавати Україні танки західного виробництва, поки цього не зроблять США. Це [результувало](#) у спільне надання танків Leopard 2 від Німеччини та M1 Abrams від США. До цього тренду є й [контрприклад](#) – Польща, яка заявила про надання Україні танків Leopard 2 до того, як США висловили свою офіційну позицію, проте це радше виключення, адже інші види озброєнь (артилерія, системи ППО) теж надавалися спочатку США, а потім іншими союзниками, або ж надавалися за згоди та сприяння Сполучених Штатів.

По-третє, військова підтримка має меншу популярність серед громадян США, ніж інші види підтримки. Справа не лише в побоюваннях щодо корумпованості України та популістській риториці напередодні виборів (про це в наступних розділах), але й через саму її природу – багато громадян США асоціюють цю підтримку не з підтримкою демократії, але з фінансуванням війни за кордоном, що є особливо болючою темою для американців, зважаючи на досвід Сирії, Афганістану, Іраку та більш ранніх конфліктів. Гарною ілюстрацією цього тренду була публічна дискусія (у т.ч. в США) щодо гуманності та доцільності надання Україні касетних артилерійських боєприпасів (DPICM) влітку цього року. Незважаючи на певну настороженість американського суспільства, боєприпаси були [надані](#).

В. Визначення ключових викликів для України

1. Партійна розділеність у Конгресі: у Палаті представників 221 республіканець та 213 демократів, у Сенаті - 48 демократів + 3 незалежних (що голосують суголосно з демократами) та 49 республіканців. Сама по собі перевага Республіканської партії не означає припинення підтримки, адже лише палкі прихильники Дональда Трампа

рішуче та послідовно протистоять підтримці України (згідно даних GOP Congressional Report Card, їх [82](#) з 221 в Палаті представників). Проте ризик полягає в тому, що Республіканська партія іноді навмисне протистоїть будь-яким ініціативам Демократичної, щоб демонструвати своєму електорату силу. З цих міркувань для України бажаним є контроль однієї партії над обома палатами Конгресу та Білим домом.

2. Ідея переговорів з Росією: після [візиту](#) радника президента США Джейка Саллівана, який відомий ідеями збереження “відкритого вікна” для діалогу з Москвою, до Києва зростає дискусія щодо можливості переговорів з Росією. Очевидно, що перемовини змістять питання підтримки на другий план або зроблять його взагалі неактуальним.

3. Зниження рейтингу підтримки України серед американської громадськості: ідею надання Україні військової допомоги у березні 2022 року [підтримували](#) 80% демократів та республіканців, нині серед демократів це 77%, а серед республіканців лише 50%. Причинами є “втома від війни”, домашні економічні проблеми та звинувачення України у корупції (подекуди справедливі, подекуди – ні). Продовження цієї тенденції може призвести до зниження зацікавленості американського політикуму у наданні підтримки.

4. Виникнення нових конфліктів, що відвертають увагу від російсько-української війни: наприклад, нове протистояння між Ізраїлем та ХАМАС, що спалахнуло 7 жовтня, змусило США виділяти кошти на підтримку Ізраїлю.

Також варто розуміти, що близько 96% безпекової, економічної та гуманітарної допомоги, яку Сполучені Штати виділили для України – вже використано. На цьому [наголосив](#) координатор зі стратегічних комунікацій Ради національної безпеки США Джон Кірбі під час [брифінгу](#) у Білому домі в середу, 8 листопада. Це ще раз доводить необхідність більшої активності на американському напрямку саме в період грудня 2023 - лютого 2024 рр.

III. Прогнози щодо виборів 2024 року в США

A. Кандидати, їх шанси та ставлення до підтримки України

Республіканці

Кандидат	Характеристика електорату	Рейтинг та шанси станом на 27.11.2023	Ставлення до підтримки України
Дональд Трамп	Широка електоральна база	60% підтримки на праймеріз	Виступає проти продовження

	з п'яти компонентів: консерватори, прибічники вільного ринку, анти-елітисти, ізоляціоністи, політичні маргінали.	Республіканської партії, 42% усіх американців ставляться <u>ПОЗИТИВНО</u> На заваді для висування Трампа як кандидата від Республіканської партії може стати лише його арешт, гучний політичний скандал або смерть	підтримки України, натомість вважає завданням США <u>примусити</u> сторони до переговорів
Кріс Крісті	Помірковані республіканці (переважно з про-демократичних штатів) та праве крило <u>демократів</u> , що не хоче нового строку Байдена	3,1% на праймеріз республіканців (низькі шанси)	Неодноразово <u>закликав</u> до збільшення підтримки України, <u>зустрічався</u> у серпні з Зеленським, вважає, що підтримка України в інтересах США
Рон Десантіс	Схожа до Дональда Трампа, переважно складається з тих, хто не хоче підтримувати останнього через події 6 січня 2021 року, але має такий же погляд на політику США	12.9% на праймеріз республіканців (певні шанси)	Ізоляціоністська позиція: вступ України до НАТО – не в <u>інтересах</u> США, питання України – <u>не пріоритет</u>

**ВПЛИВ МАЙБУТНІХ ВИБОРІВ У США НА ПОДАЛЬШУ ДОПОМОГУ УКРАЇНИ:
ПРОГНОЗНІ ОЦІНКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ДВОПАРТІЙНОЇ ПІДТРИМКИ**

Ніккі Гейлі	Послідовні республіканці-антирампісти – від ліберального крила, що тяжіє до Демпартії, до неорейганістів, що виступають за активну зовнішню політику	18-20% на праймеріз республіканців (певні шанси)	Проукраїнська позиція: підтримка України – національний інтерес США
Вібек Рамасвами	Переважаючі молоді люди, лібертаріанці, бізнесмени технологічного та фінансового сектору	5.1% на праймеріз республіканців (низькі шанси)	Антиукраїнська позиція: в Україні – диктатура , Зеленський – нацист , жодної допомоги для України
Даг Бургум	Переважаючі республіканці з його штату – Північної Дакоти	1.0% на праймеріз республіканців (непрохідний)	Вважає допомогу Україні “безвідповідальними витратами”
Аса Гатчінсон	Переважаючі республіканці з його штату – Арканзасу	0.9% на праймеріз республіканців (непрохідний)	Вважає необхідністю продовжувати підтримку України

Демократи

Кандидат	Характеристика електорату	Рейтинг та шанси станом на 27.11.2023	Ставлення до підтримки України
Джо Байден	Найширші верстви демократичного електорату	67.7% на праймеріз демократів, 39.2% загальнонаціональної підтримки	Задекларована підтримка України, що виявляється, наприклад, у тиску на Конгрес з метою отримати

			фінансування для продовження підтримки
Маріанна Вільямсон	Молодь соціалістичного спрямування	7.0% на праймеріз демократів (низькі шанси)	Обережна у своїй риторичі, проте заявляла, що переважно підтримує політику Байдена щодо України
Дін Філіпс	Помірквані демократи, що не бажають підтримувати Байдена через його вік	4.2% на праймеріз демократів (низькі шанси)	Проукраїнська позиція: вважає , що підтримка має бути збільшена

В. Вплив політичних партій на підтримку України та сценарії розвитку подій після виборів

Республіканці

Економіка. Зазвичай підтримують більш ліберальні економічні політики, такі як зниження податків для бізнесу та податків на високі доходи, а також дерегуляцію економіки. Часто вважають, що зменшення допомоги Україні потрібне, щоб втримати стабільну економіку США. До прикладу, колишня губернаторка Південної Кароліни Ніккі Гейлі [висловила](#) активну підтримку Україні однак, зазначила, що не вважає, ніби США мають давати Україні гроші, натомість ліпше надавати лише зброю та обладнання. Така позиція співзвучна з позицією політиків в Республіканській партії, які закликають збільшити підзвітність допомоги Україні.

Зовнішня політика. Зазвичай підтримують сильну оборону, акцентуючи на національній безпеці, іноді ставлять акцент на націоналізмі та захисті національних інтересів. При цьому неможливо говорити про чітку лінію GOP щодо України: ізоляціоністи-китаєборці (Трамп, Десантіс, Рамасвами) були б раді [покинути](#) питання України. Натомість антитрампівське крило (Гейлі, Крісті, Хатчінсон) вважає, що США [має](#) «національний життєво важливий інтерес в Україні».

Демократи

Економіка. Підтримують соціальні програми, більшу регуляцію для захисту споживачів та працівників, а також більш прогресивну податкову політику, яка надає переваги менш забезпеченим. Таким чином вони готові виділяти більше фінансової допомоги Україні та іншим країнам. Палата представників США 2 листопада [схвалила пакет військової допомоги Ізраїлю](#) на 14,3 мільярда доларів.

Раніше президент США Джо Байден заявив, що виступає проти розділення допомоги і за [широкий пакет у близько 106 мільярдів доларів](#), який би передбачав фінансування для Ізраїлю, Тайваню й України, а також гуманітарну допомогу.

Зовнішня політика. Зазвичай акцентують на міжнародній співпраці, дипломатії та глобальних проблемах, більше підтримують міжнародні організації. Таким чином демократи виступають за підтримку Ізраїлю, України та Тайваню і намагаються сприяти миру у цих регіонах.

Сценарії розвитку подій після виборів

Для цього аналізу припустимо, що перемогти можуть лише топ-кандидати.

Перемагає Байден. Жодних значних змін в політиці Байдена у разі його перемоги і збереження більшості демократів в Конгресі чекати не варто, для них нема передумов. Якщо ж Байден збереже посаду, але обидві палати Конгресу будуть за республіканцями, то варто очікувати суттєвих затримок з допомогою Україні. Ступінь затримок прямопропорційний до кількості трампістів, що пройдуть до Конгресу від Республіканської партії.

Перемагає Трамп. Дуже важко передбачити конкретні дії Трампа після обрання, адже він не раз демонстрував політичну непередбачуваність. Проте, найімовірніший сценарій такий: спочатку – намагання розпочати перемовини між Україною та РФ, у т.ч. з шантажем щодо зменшення підтримки; далі – залежить від стійкості України та ініціативності європейських союзників; якщо Україна усе одно не піде на перемовини, а ЄС замість своїми силами частину американської підтримки, Трамп цілком може передумати, адже його головний пріоритет – бути в команді переможців. Тож у випадку перемоги Трампа необхідно докласти максимальних зусиль до збереження та нарощування підтримки Європи.

IV. Висновки

Україна залежить від військової, гуманітарної та економічної підтримки США, тож збереження підтримки Штатів має бути пріоритетом нашої політики. Ситуацію ускладнюють вибори, а конкретно – можливість перемоги Дональда Трампа. Також важливими викликами є зменшення підтримки допомоги з боку американського суспільства та виникнення нових конфліктів, що відволікають увагу від України. Найголовнішими шляхами попередження зменшення підтримки є комунікація з обома партіями, невтручання у партійні суперечки, інтенсифікація роботи з конкретними конгресменами, збільшення української присутності в американському медіа-просторі. Шляхом до мінімізації збитків у разі перемоги Трампа є нарощування співпраці з оборонно-промисловими компаніями США та республіканськими політиками місцевого рівня, які мають потенціал створити опозицію одноосібному керівництву партії.

© Рада зовнішньої політики «Українська Призма»

Автори:

Олександр Краєв,
Євген Костоґризов

Інформація та погляди, викладені в цьому дослідженні, належать авторам і не обов'язково відображають офіційну думку Фонду Конрада Аденауера та Міністерства закордонних справ України.

Рада зовнішньої політики «Українська Призма»

Тел.: +380935788405

Е-пошта: info@prismua.org

<http://prismua.org/>